

Arkivsaknr: 2024/507-4
Sakshandsamar: Guri Olsen
Avdeling: Støtte og digitalisering

SAKSFRAMLEGG

Retningslinjer for sal og skjenking av alkoholhaldig drikk Alkoholpolitisk handlingsplan - Løyveperioden 2024 – 2028

Utvalssak	Utval	Møtedato
	Utval for omsorg, oppvekst og kultur	
	Kommunestyret	

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:

Kommunestyret vedtek vedlagte framlegg til retningslinjer for sal og skjenking av alkoholhaldig drikk, Alkoholpolitisk handlingsplan – Løyveperioden 2024 – 2028.

Kommunestyret ber kommunedirektøren legge retningslinjene ut på høyring i 2 veker.

Politisk handsaming

Saka skal til uttale i ungdomsrådet. I mangel av ungdomsråd vert elevrådet ved ABU nytta for innspel. Dette er særleg knytt til barnets beste vurdering etter grunnlova § 104.2 ledd.

Saka skal til innstilling i utval for omsorg, oppvekst og kultur.

Saka skal avgjerast i kommunestyre.

Saka gjeld

Etter alkohollova § 1-7 d, skal kommunane utarbeide ein alkoholpolitisk handlingsplan.

Denne skal rullerast for kvar kommunestyreperiode og vere retningsgivande for kommunen sin alkoholpolitikk i perioden.

Det er her politikarane gir retninga for kva alkoholpolitikk kommunen skal ha i perioden, som det då vert opp til administrasjonen å følgje opp igjennom enkeltvedtak om sals- og skjenkeløyve til butikkar, hotell, restaurantar osb. i kommunen.

Etter alkohollova har kommunen mynde til å regulere og styre alkoholbruken på følgjande måtar:

- Setje tak på tal sals- og skjenkeløyve i kommunen
- Fastsetje sals og skjenketider
- Forby skjenking grunna funksjon / beliggenheit. Til dømes idrettsarrangement og arrangement og stadar for barn og unge
- Stille krav til løyvehavar. Til dømes krav om kurs i ansvarleg vertskap
- Setje vilkår ved løyva, til dømes skjenketid, vakthald osv.

Gjeldande vedtak for sals- og skjenkeløyve i kommunen gjeld tom 30.09.24. Alle sals- og skjenkestadar må kvart 4 år søke om nye løyver etter alkohollova. Desse løyva vert gitt som enkeltvedtak etter dei føringane som er lagt i kommunen sin alkoholpolitiske handlingsplan.

Saksopplysningar

Heimel: Alkohollova § 1-7 d

Etter alkohollova er det eit krav at kommunen utarbeider ny alkoholpolitisk handlingsplan for kvar løyveperioden.

Planen kan stå aleine, være del av kommunen sin rusmiddelpolitiske handlingsplan eller bli innarbeidd i andre kommunale planer. Til dømes folkehelseplan.

Der er ingen formkrav til planen, men den bør angi kommunen sine mål for alkoholpolitikken og verkemiddel for å oppnå dei.

Prinsippet bak dei kommunale bevillingssystem, er at tilgjenge av alkohol skal bli bestemt av kommunen sine politiske organ. På denne måte vil kvart kommunestyre ha friheit til å avgjere kva politikk som er ynskjeleg i høve sal og skjenking av alkohol.

Skjenkestadane i kommunen

Aurland kommune har pr i dag 6 salsløyver for alkohol og 27 skjenkeløyver for alkohol.

Dei fleste skjenkestadane er mindre skjenkestadar og omsett vareliter alkohol på desse stadane er lite. Fleire av skjenkestadane er også så små at dei har fått fritak frå kravet om assisterande styrar for løyvet. Desse stadane sel hovudsakleg litt alkohol i sommarmånadene. Dei fleste skjenkeløyva er knytt opp til turistnæringa.

Kommunen har ingen skjenkeløyver til discotek eller nattklubbar. Dei fleste løyvehavarane er overnattingsplassar som hotell eller serveringsstadar som tilbyr matservering.

Bakgrunn

Framlegget til retningslinjer for sal og skjenking av alkoholhaldig drikk, Alkoholpolitisk handlingsplan – Løyveperioden 2024 – 2028, er i all hovudsak ei vidareføring av gjeldande løyvepolitikk.

Det er gjort nokre redaksjonelle endringar og presiseringar. I tillegg er nokre fleire særreglar tatt direkte inn i retningslinjene. Dette for at dei skal være lettare å finne for søkerar. I tillegg er kapittelet om sanksjonar teke ut, då dette føl direkte av dei nasjonale reglane i alkoholforskrifta.

Endringane som er teke inn vert kommentert kvar for seg under.

Sakshistorikk

Gjeldande retningslinjer 2020 - 2024 vart vedteken 17.09.2020 i kommunestyret – sak 065/20. Grunna covid-19 pandemien vart det gjort ei enkel vidareføring av dei retningslinjene som gjaldt for løyveperioden 4 års perioden før. Endringane som vart vedteke i 2020 var av meir administrativ karakter. Oppdatering som følgje av endringar i lovtekst, korrigering av skrivefeil, feil lovhenvisningar osv.

I same møtet vart alle dei 30 løyva for sal og skjenking av alkohol i kommunen vidareført for løyveperioden utan at løyvehavarane måtte søke på nytt og kommunen gjennomførde fullført sakshandsaming av alle søknadane.

Kommunen sin politikk dei siste åra har vore slik:

- Kommunen har ingen tak når det gjeld tal sals- og skjenkeløyve.
- Kommunen har vedteke utvida sals- og skjenketider, sett i forhold til det som er normaltider i lova.
- Verksemdar som har løyve til å skjenke brennevin, kan skjenke på heile sitt skjenkeområde –både inne og ute.
- Kommunen vil ikkje gje løyve til alkoholservering ved:
 - Stader som er spesielt retta mot barn
 - Idrettsarrangement
- Ved utleige av kommunale bygg, der det skal serverast/skjenkast alkohol, vert det krevd løyve.

Vurdering

Framlegget til nye retningslinjer vidarefører den politikk som har vore ført dei siste åra. Dokumentet er oppdatert og gjort tydelegare på ein del punkt.

Kommunen har ikkje motteke klagar eller anna informasjon som gjev grunnlag for å endre sals- og skjenketider i kommunen. Dei moment som talar for innstramming av alkoholpolitikken er dei nasjonale måla samt FN sine mål om reduksjon i alkoholbruk og skadar som følgje av skadeleg bruk av alkohol.

Det er lagt inn nokre endringar i retningslinjene. Dei er som følgjer:

1 7.5 Særskilt om èn-prosents MC klubbar

Framlegg: Det vert ikkje gjeve skjenkeløyve til èn-prosents MC klubbar, klubbar som sympatiserer med desse klubbane (prospects og hangarounds), i lokalar som disponerast av slike klubber eller til arrangement i regi av slike klubbar uavhengig av kva stad arrangementet skal haldast.

Grunngjeving: Dette er skjenkestadar eller arrangement det ikkje er ynskjeleg at etablerer seg i kommunen. Administrasjonen ser at fleire andre kommunar, til dømes Bergen, har denne type formulering i sine retningslinjer.

2 Kommunen gir ikkje løyve til alkoholservering ved:

- Idrettsarrangement
- Arrangement med målgruppe familie, barn og unge
- Arrangement der barn og unge er på scenen
- Stader som er spesielt retta for familie, barn og unge
- I nærleiken av skular, barnehage eller ungdomsklubb
- Torget i Flåm

Grunngjeving:

Torget i Flåm er nytt. Dette er offentleg stad, og er tilført for å gi samsvar med torgvedtektene.

Opplistinga av arrangement mm. er innholdsmessig lik tidlegare opplisting, berre noko meir presisert.

3 Aurlandsmarknaden og liknande arrangement

Framlegg:

Ved søknad om skjenkeløyve til arrangement skal kommunen foreta ei vurdering av barnets beste, på grunnlag av innspel frå målgruppa som vart henta inn i samband med utarbeiding av desse retningslinene.

For Aurlandsmarknaden og liknande arrangement, vert det ikkje gitt skjenkeløyve før kl. 18.00.

Grunngjeving:

Omsynet til at arrangementa på dagtid skal være tilrettelagt for alle innbyggjarane i kommunen. Da også barn, ungdom og deira familiar, og på kva måte arrangør legg til rette for dei ulike målgruppene.

I samband med innhenting av innspel på alkoholpolitikken frå elevrådet vart det ynskjeleg at alkohol ikkje var del av arrangementet på dagtid som var tilgjengeleg for alle. Dvs. barn, ungdom og vaksne. Dei var også veldig klare på at alkoholfrie arrangement for dei under konfirmasjonsalder var viktig.

Å ta dette inn i retningslinjene vil gjere det lettare for arrangørar å vita kva politikk kommunen fører for denne type arrangement tidleg i planleggingsfasen av arrangementet.

Det viser også barn og unge at deira meiningar vert lagt vekt på og nytta i kommunen sin utarbeiding av alkoholpolitikken og dei einskilte vedtaka om skjenkeløyve.

4 Særlov barnehage og skule

I opplæringslova er det lovheimel som regulerer bruk av alkohol i skulebygg / anlegg.

Framlegg: Det er ikkje same regel i barnehagelova, men i Aurland gjeld denne regelen også knytt til barnehage.

Grunngjeving: Dei same omsyn som gjer seg gjeldande for regulering av alkohol i skulebygg vil også gjelde for barnehagebygg. Administrasjonen ser av den grunn ingen argument for at det skal være ulike reglar for skule og barnehage i kommunen.

5 Fortæringstid

Framlegg: Konsum av skjenka alkohol skal opphøyra seinast ein halv time etter utløpet av skjenketida

Grunngjeving: stadfesting av praksis og eit punkt vi ser regulert i fleire andre kommunar sine retningslinjer.

6 Alkoholfritt alternativ

Framlegg: Etter alkohollova § 1-3 2. ledd er alkoholfri drikk: drikk som inneheld under 0,7 volumprosent alkohol.

I Aurland er det eit krav at skjenkestadane skal tilby alkoholfritt alternativt med 0,0 volumprosent alkohol.

Grunngjeving: For personar som ikkje tåler alkohol, til dømes alkoholikarar, vil drikk med 0,7 volumprosent alkohol være problemfylt. Av den grunn bør skjenkestadane ha tilbod om alkoholfritt alternativ på 0,0 volumprosent alkohol, som ikkje er brus.

Økonomiske konsekvensar

Gebyr for løyva føl alkohollova og alkoholforskrifta. Kommunen sine inntekter frå løyva skal dekke kommunen sine kostnader til kontrollaktivitet etter alkohollova samt sakshandsaming.

Folkehelse

Formåla i alkohollova er å avgrense forbruket av alkohol og på den måte dei samfunnsmessige og individuelle skadane alkoholbruk kan innebære. Alkohollova § 1-1.

Dette kjem også fram i FN sitt bærekraftsmål nr 3. om god helse og livskvalitet, i delmål 3.5. *styrke forebygging og behandling av rusmiddelmisbruk, blant annet misbruk av narkotiske stoffer og skadelig bruk av alkohol.*

Sett opp i mot innbyggjartal har Aurland veldig mange skjenkestadar for alkohol. Målgruppa for dei fleste av skjenkestadane er ikkje kommunen sine egne innbyggjarar, men tilreisande gjester til kommunen. Liter alkohol pr innbyggjar blir av den grunn høgt i Aurland samanlikna med kommunar som ikkje har gjestar av det omfang kommunen har.

Vurdering av særskilte grupper

Kommunen har direkte i retningslinjene teke inn moment som kom fram i samband med barnets beste vurdering – barnerettigheitsvurdering etter grunnlova § 104.

Grunna manglande ungdomsråd er det i denne samanheng nytta elevråd og klassane på ungdomsskulen.

Det er administrasjonen sitt framlegg at desse momenta og innspela som kom under utarbeiding av planen skal nyttast i samband med alle søknadar om løyve til arrangement i planperioden. Dette fordi barn og unge sine rettar skal ivaretakast og vurderast opp i mot kvart einskild arrangement som gjeld dei. Barn og unge vert råka av alkoholpolitikken både direkte og indirekte, både på individnivå og samfunnsnivå. Dei ser alkohol når dei skal handle mat på butikken. Foreldra og andre sin bruk og eventuelle skadelege bruk av alkohol påverkar kvardagen deira direkte.

Av den grunn er det viktig at plikta som ligg i grunnlova vert nytta i all sakshandsaming etter alkohollova, og særskilt i samband med arrangement.

Det er også viktig å synleggjere for ungdomane at deira meiningar er viktig, at dei vert lytta til og at innspela dei kjem med blir brukt i kommunal sakshandsaming i heile planperioden.

Kommunedirektøren si tilråding

Kommunestyret vedtek vedlagte framlegg til retningslinjer for sal og skjenking av alkoholhaldig drikk, Alkoholpolitisk handlingsplan – Løyveperioden 2024 – 2028.

Kommunestyret ber kommunedirektøren legge retningslinjene ut på høyring i 2 veker.

Vedlegg

- 1 Notat innspel frå elevrådet
- 2 Framlegg til - Retningslinjer for sal og skjenking av alkoholhaldig drikk 2024

